

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi

Geliş Tarihi:14.02.2024

Kabul Tarihi:02.04.2024

Şerife ÖZDİNÇ¹

Oya AKPINAR ORUÇ²

Uğur KAYHAN³

İbrahim KILIÇ⁴

ÖZ

Amaç: Bu çalışmada, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi (AFSÜ) Tıp Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarının ve bunu etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel tipteki çalışma 20.12.2021-31.01.2022 tarihleri arasında AFSÜ Tıp Fakültesi Dönem 2-6 öğrencileri ile yapıldı. Araştırmada veri toplama tekniği olarak 2 temel bölümden oluşan anket formu kullanıldı. Anketin birinci bölümünde; öğrencilerin cinsiyet, yaş, sınıf, barınma durumu gibi bazı bireysel özellikleri ve aldıkları eğitime yönelik ders plan ve programları ile ilgili 15 kapalı uçlu soru, ikinci bölümünde ise öğrenim sürecinde akademik başarıyı etkileyebilecek faaliyetlere yönelik değerlendirmeleri içeren 17 maddeden oluşan ölçek yer aldı. Akademik başarıyı belirlemek için Genel Not Ortalamaları (GNO) kullanıldı. Araştırmaya gönüllü, ≥ 18 yaş, AFSÜ Tıp Fakültesinde eğitim gören 2-6. dönem öğrencileri dahil edildi. Çalışmada elde edilen veriler SPSS 21.0 ile analiz edildi. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, t testi, varyans analizi, Tukey testi, Pearson korelasyon analizi kullanıldı.

1 Dr, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, 03200, Afyonkarahisar, Turkey, e-mail: drseri03@hotmail.com. Orcid:

2 Dr, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, 03200, Afyonkarahisar, Turkey, e-mail: droyaoruc@gmail.com. Orcid: 0000-0003 2515-0956

3 Dr, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, 03200, Afyonkarahisar, Turkey, e-mail: drugurkayhan@gmail.com. Orcid: 0000-0001-5604-8255

4 Afyon Kocatepe Üniversitesi, Veterinerlik Fakültesi, Afyonkarahisar, Turkey, e-mail: kilicibrahim@hotmail.com. Orcid: 0000-0003-0595-8771

Bulgular: 457 anket formu değerlendirildi. GNO 3.02 ± 0.45 olarak belirlendi. GNO katılımcıların bireysel özelliklerine göre karşılaştırıldığında, kız öğrencilerin erkeklere göre, 22 yaş ve altı olanların üzeri yaş grubunda olanlara göre, yurt ve aile yanında kalanların öğrenci evinde kalanlara göre daha yüksek tespit edildi ($p<0.05$). Öğrencilerin akademik başarılarının aldıkları eğitime yönelik değerlendirmeleri ile karşılaştırmasında, ders plan ve programını uygun bulanların bulmayanlara, dersleri amaca uygun bulanların kısmen uygun bulan ve bulmayanlara, kendisi not tutanların diğer yöntemleri kullananlara, kulüp üyeliği olanların olmayanlara göre daha yüksek olduğu görüldü ($p<0,05$).

Sonuç: Tıp Fakóltesi öğrencilerinin ihtiyaç ve beklentilerinin tespit edilmesi, karşılanması, eğitim kalitesinin yükseltilmesi ile akademik başarı artırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Genel Not Ortalaması, Üniversite, Öğrenci, Tıp Fakóltesi

Evaluation of Academic Achievement of Medical Faculty Students

ABSTRACT

Objective: This study aimed to evaluate the Academic Achievement (AA) of Afyonkarahisar Health Sciences University (AFSU) Medical Faculty of (MF) students and the factors affecting it.

Method: A descriptive and cross-sectional study was conducted with AFSU MF Class 2-6 students between 20.12.2021 and 31.01.2022. A survey form consisting of two main parts was used as the data collection technique in the research. In the first part of the survey, there were 15 closed-ended questions about some individual characteristics of the students such as gender, age, class, housing situation, the lesson plans and programs for the education they receive, and in the second part, there was a scale consisting of 17 items, including evaluations about activities that may affect AA during the education process. Grade point averages (GPA) were used to determine AA. Volunteer for the research, ≥ 18 years old, studying at AFSU MF 2-6. grade students were included. The data obtained in the study were analyzed with SPSS 21.0. Descriptive statistics, t test, analysis of variance, Tukey test, Pearson correlation analysis were used to analyze the data.

Results: 457 survey forms were evaluated. GPA was determined as 3.02 ± 0.45 . When the GPA was compared according to the individual characteristics of the participants, it was determined that female students were higher than male students, those aged 22 and under were higher than those in the older age group, and those living in dormitories and homestays were higher than those staying in student houses ($p < 0.05$). In the comparison of student's AA's with their evaluations of the education they received, it was seen that those who found the lesson plan and program suitable were higher than those who did not find it appropriate, those who found the lessons suitable for the purpose were higher than those who found them partially suitable or did not find them, those who took notes themselves were higher than those who used other methods, and those who had a club membership were higher than those who did not ($p < 0, 05$).

Conclusion: AA can be increased by identifying and meeting the needs and expectations of MF students and improving the quality of education.

Keywords: Academic Achievement, Grade Point Average, University, Student, Medical School

1. GİRİŞ

Tıp fakülteleri ülkemizde yüksek taban puan sıralamasına sahip başarılı öğrencilerin tercih ettiği eğitim-öğrenim kurumlarıdır. Kazanması zor olduğu kadar 6-7 yıl süren zorlu bir eğitim süreci de öğrenciyi beklemektedir. Başarı; Türk Dil Kurumu sözlüğünde “başarma işi, muvaffakiyet, bir işi istenilen biçimde bitirme” olarak tanımlanmıştır (Türk Dil Kurum, 12 Şubat,2020). Öğrenciler başarı ile özgüven, doyum, mutluluk gibi olumlu duygular yaşarken, başarısızlık ile hayal kırıklığı, hüznün, güven kaybı, depresyon gibi olumsuz tepkiler geliştirmektedir.

Akademik başarı, öğrencilerin konuyu kavramsal olarak anlamaları sonucunda sergiledikleri performanstır (Marshall, J. A., and Dorward, J. T., 2000). Akademik başarı öğrencilerin toplumda bir yer edinmelerine, hayatlarını kazanmalarına, mutlu bir geleceğe sahip olmalarına zemin hazırlayan, geleceklerini şekillendirmede önemli rol oynayan bir kavramdır. Üniversite öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen pek çok faktör bulunmaktadır. Çoğu zaman doğup büyüdüğü, alışkın olduğu ortamdan ayrılıp farklı bir ortamda, ailesinden uzakta yaşamaya başlamak, yurttan ya da sorumluluğunu yüklediği öğrenci evinde kalmak, yeni sosyal ve okul çevresi, yeni akademik kurallar, arkadaşlar, yalnızlık, birçok farklı problemle baş başa kalmak, farklı bir eğitim kurumu, eğitim metotları, idareciler, eğiticiler, farklı aktivitelerle karşılaşmak bu faktörlerin arasında sayılabilir (Türk Dil Kurum,12 Şubat, 2020 Edraki, M., et al, 2011). Öğrencilerin akademik başarılarının değerlendirilmesi, bu değerlendirme neticesinde elde edilen verilerin kullanılarak başarının artırılmasına yönelik tedbirler alınması, girişimlerde bulunulması eğitim kurumlarının amaçları ve hedefleri arasındadır.

Yukardaki bilgiler doğrultusunda bu çalışmanın amacı, Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi (AFSÜ) Tıp Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarını değerlendirmek, etkileyen faktörleri tespit etmek ve Tıp Fakültesi ile ilgili benzeri yayın sayısı fazla olmadığı için literatüre katkıda bulunmaktır.

2. GEREÇ VE YÖNTEM

Tanımlayıcı ve kesitsel nitelikte olan bu çalışma, 20.12.2021 ile 31.01.2022 tarihleri arasında AFSÜ Tıp Fakültesinde yapıldı. Çalışmaya başlamadan önce AFSÜ Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan izin alındı (2021/13). Çalışmanın evrenini, AFSÜ Tıp Fakültesinde eğitim gören, 18 yaş ve üzeri 2-6. sınıf öğrencileri oluşturdu. Minimum örneklem büyüklüğünü

hesaplamak için nicel araştırmalarda önerilen $n=s^2.Z\alpha^2/d^2$ formülü kullanıldı (<https://iaear.weebly.com>). Buna göre, 30 kişilik bir pilot uygulama sonucunda elde edilen veriler kullanılarak standart sapma $s=1$, anlamlılık düzeyi 0,05'e karşılık gelen teorik değer $Z\alpha=1,96$ ve etki büyüklüğü $d=0,1$ olarak alındı, minimum örneklem büyüklüğü 384 hesaplandı. Buna göre eksik, hatalı ve güvenilirliği düşük verilerin olabileceği dikkate alınarak 500 uygulama gerçekteştirildi ve 457'si değerlendirmeye alındı.

Araştırmada veri toplama tekniği olarak (Kılıç, İ. 2019) tarafından hazırlanan ve 2 temel bölümden oluşan anket formu kullanıldı. Anketin birinci bölümünde, öğrencilerin bazı bireysel özelliklerini (cinsiyet, yaş, sınıf, mezun olunan lise türü, barınma durumu, bir işte çalışma durumu, aile aylık gelir durumu, aylık harcama miktarı) ve aldıkları eğitime yönelik değerlendirmelerini (fakülte tercih sırası, fakülteyi tekrar tercih durumu, ders plan ve programlarının uygunluğu, derslerin amaca uygunluğu, ders sayısı ve süresinin değerlendirilmesi, ders bilgisi edinme şekli ve kulüp üyeliği) ilgilendiren 15 kapalı uçlu soruya yer verilirken, ikinci bölümünde öğrenim sürecinde öğrencilerin akademik başarılarını etkileyebilecek faaliyetlere yönelik değerlendirmelerini içeren ve 17 maddeden oluşan ölçeğe yer verildi. Öğrencilerin akademik başarılarını belirlemek için genel not ortalamaları (GNO) kullanıldı. Ölçekteki her bir madde beşli Likert tipi derecelendirmeye tabi tutularak "Hiç=1" ve "Daima=5" aralığında puanlandırıldı.

Hazırlanan anket formu çevrimiçi platforma aktarıldı. Çalışmaya dahil edilen öğrencilere, ankete erişim için web adresi içerikli bir bağlantı gönderildi. Soruların atlanmadan cevaplanması sağlanarak eksik veri toplanması engellendi. Anketlerin doldurulması katılımcıların yaklaşık 10 dakikasını aldı. Anket formlarında isim gibi kimlik bilgilerine ve mail adresleri gibi belirleyici bilgilere yer verilmedi.

Çalışmada elde edilen veriler SPSS 21.0 for Windows paket programıyla analiz edildi. Verilerin analizinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistiklerden yararlandı. Öğrencilerin akademik başarılarını gösteren GNO'nun normal dağılım gösterip göstermediği Kolmogorov-Smirnov testi ile incelendi ve normal dağıldığı gözlemlendi ($Z=1,023$; $P>0,05$). Bu çerçevede grupların akademik başarı açısından karşılaştırılmasında parametrik testlerden (t test, varyans analizi, Tukey test)

yararlanıldı. Akademik başarı ile öğrencilerin öğrenim sürecinde akademik başarılarını etkileyebilecek faaliyetler arasındaki ilişkiler Pearson korelasyon analiziyle tespit edildi. Tüm testlerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak belirlendi.

3. BULGULAR

Örneklem grubunu oluşturan öğrencilerin ortalama akademik başarı düzeyleri (genel not ortalaması) $3,02\pm0,45$ olarak tespit edildi. Araştırmaya katılanların %59,3'ü kadın olup %77,2'si 22 yaş ve altında bulundu. Öğrencilerin %64,8'i dönem 2-3 mensubuydu ve çoğunluğu Fen ve Anadolu Lisesi mezunu idi. %59,6 öğrencinin özel yurt veya devlet yurdunda, %39,2'sinin ise öğrenci evinde kaldığı tespit edildi. Her 5 öğrenciden birinin (%21,9) yaz aylarında bir işte çalıştığı, %81,4'ünün aylık harcama miktarının 3500 TL ve altında, %61,9'unun aile aylık gelirinin 9500 TL üzerinde olduğu tespit edildi (Tablo 1). Akademik başarının katılımcıların bireysel özelliklerine göre karşılaştırmasına ilişkin test sonuçları incelendiğinde, kadın öğrencilerin erkeklere, yaşı 22 ve altında olanların üstünde olanlara, yurt ve aile yanında kalanların, öğrenci evinde kalanlara, bir işte çalışmayanların çalışanlara, aile aylık gelirinin yüksek olanların düşük olanlara göre akademik başarılarının daha yüksek olduğu görüldü ($p<0,05$) (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların Akademik Başarılarının Bireysel Özelliklerine Göre Karşılaştırılması

Değişken	Gruplar	n(%)	Ort± SS	P
Cinsiyet	Kadın	271 (59,3)	3,08±0,43	**
	Erkek	186 (40,7)	2,91±0,46	
Yaş	18-19	69 (15,1)	3,08±0,63a	*
	20-22	284 (62,1)	3,04±0,43a	
	23 ve üstü	104 (22,8)	2,91±0,37b	
Sınıf	Dönem 2-3	296 (64,8)	3,04±0,50	0,130
	Dönem 4-6	161 (35,2)	2,98±0,36	
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi	208 (45,5)	3,00±0,45	0,670
	Fen Lisesi	219 (47,9)	3,03±0,44	
	Diğer	30 (6,6)	2,97±0,57	
Barınma durumu	Devlet yurdu	125 (27,4)	3,04±0,53a	*
	Özel yurt	93 (20,4)	3,11±0,37a	
	Aile yanında	60 (13,1)	3,06±0,50a	
	Öğrenci evi	179 (39,2)	2,93±0,41b	

Bir işte çalışma durumu	Hiç	357 (78,1)	3,05±0,45	**
	Yaz aylarında	100 (21,9)	2,89±0,46	
Aylık harcama miktarı	2000 TL <	169 (37,0)	3,07±0,48	0,140
	2001-3500 TL	203 (44,4)	2,97±0,44	
	3501 TL >	85 (18,6)	3,03±0,42	
Aile aylık gelir durumu	4500 TL <	66 (14,4)	2,89±0,56 ^a	*
	4501- 9500 TL	108 (23,6)	3,06±0,48 ^b	
	9501 TL >	283 (61,9)	3,02±0,41 ^b	

a,b Farklı harfleri içeren gruplar arasında anlamlı farklılıklar vardır (P<0,05)

*:P<0.05 ** , P<0.001, ort: ortalama, SS: Standart Sapma

Genel Not Ortalaması (Ort±SS= 3,02±0,45)

Öğrencilerin akademik başarıları ile aldıkları eğitime yönelik değerlendirmelerinin karşılaştırılması Tablo 2’de verildi. %62,8 öğrencinin tıp fakültesi tercihinin ilk 5 tercih dışında olduğu, ancak %67,8’inin yeniden tıp fakültesi tercih edeceğini ifade ettiği görüldü. %14,2 katılımcının ders plan ve programını uygun bulmadığı, %9,4’ünün dersleri amaca uygun bulmadığı, %39,8’nin ders sayı ve süresini aşırı fazla bulduğu, %68,5’nin derslerde kendi not tuttuğu ve %67,4 öğrencinin herhangi bir kulüp üyeliğinin bulunmadığı saptandı. Öğrencilerin akademik başarılarının aldıkları eğitime yönelik değerlendirmeleri ile karşılaştırmasında, tıp fakültesini yeniden tercih edeceklerin etmeyeceklerine, ders plan ve programını uygun bulanların bulmayanlara, dersleri amaca uygun bulanların kısmen uygun bulan ve bulmayanlara, kendisi not tutanların diğer yöntemleri kullananlara, kulüp üyeliği olanların olmayanlara göre akademik başarılarının daha yüksek olduğu görüldü (p<0,05).

Tablo 2. Katılımcıların Akademik Başarılarının Aldıkları Eğitime Yönelik Değerlendirmelerine Göre Karşılaştırılması

Değişken	Gruplar	n (%)	Ort± SS	P
Fakülte tercih sırası	İlk 5 tercih	170 (37,2)	2,96±0,46	0,054
	6. tercih ve üzeri	287 (62,8)	3,05±0,45	
Fakülteyi tekrar tercih durumu	Tercih ederim	310 (67,8)	3,07±0,44	**
	Tercih etmem	147 (32,2)	2,91±0,46	
Ders plan ve programlarının uygunluğu	Uygun	129 (28,2)	3,10±0,47a	*
	Kısmen uygun	263 (57,5)	3,00±0,44ab	
	Uygun değil	65 (14,2)	2,93±0,47b	

Derslerin amaca uygunluğu	Uygun	177 (38,7)	3,12±0,45a	**
	Kısmen uygun	237 (51,9)	2,97±0,42b	
	Uygun değil	43 (9,4)	2,87±0,56b	
Ders sayısı ve süresinin değerlendirilmesi	Aşırı fazla	182 (39,8)	2,99±0,58	0,230
	Fazla	211 (46,2)	3,06±0,4	
	Normal	64 (14)	2,99±0,58	
Derste bilgisi edinme şekli	Kendim not tutarım	313 (68,5)	3,09±0,43a	**
	Arkadaş notları	47 (10,3)	2,88±0,35b	
	Diğer	97 (21,2)	2,86±0,5b	
Kulüp üyeliği	Üyeliğim var	149 (32,6)	3,10±0,43	*
	Üyeliğim yok	308 (67,4)	2,98±0,46	

a,b Farklı harfleri içeren gruplar arasında anlamlı farklılıklar vardır ($p<0,05$)

*:P<0.05, **:P<0.001, ort: ortalama, SS: Standart Sapma

Katılımcıların öğrenim sürecindeki faaliyetlerine yönelik değerlendirmesinde en düşük puanın “gazete okuma” ($1,84±1,05$) ve “tiyatro izleme” ($1,90±0,92$), en yüksek puanın ise “derslere düzenli katılma” ($3,91±0,95$), “seçtiği alanı sevme” ($3,43±1,01$) ve “derslere düzenli çalışma” ($3,41±0,94$) faaliyetlerine ait olduğu tespit edildi (Tablo 3). Akademik başarı ile öğrenim sürecindeki faaliyetler arasındaki ilişkiye yönelik uygulanan Pearson korelasyon analizi sonuçlarına göre; katılımcıların üniversite kütüphanesinden yararlanma ($r=0,095$), derslere düzenli çalışma ($r=0,228$), derslere düzenli katılma ($r=0,175$), akademik etkinliklere katılma ($r=0,151$), tiyatro izleme ($r=0,165$), sinemaya gitme ($r=0,126$), televizyon izleme ($r=0,104$), seçtiği alanı sevme ($r=0,093$), üniversite ve fakülte yönetim uygulamalarını beğenme ($r=0,128$), akademisyenlerin öğretme niteliğini beğenme ($r=0,144$), akademisyenlerin iletişim niteliğini beğenme ($r=0,143$) durumları ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki olduğu, bilgisayar oyunu oynama durumu ($r=-0,106$) ile ise negatif ilişki olduğu tespit edildi ($p<0,05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Katılımcıların Öğrenim Sürecindeki Faaliyetlerine Yönelik Değerlendirmeleri ve Akademik Başarı ile İlişkisi

Öğrencilik faaliyetleri	Hiç (%)	Nadiren (%)	Ara-Sıra (%)	Genellikle (%)	Daıma (%)	Ort± SS	r
Üniversite kütüphanesinden yararlanma	15,1	13,8	28,4	31,1	11,6	3,10±1,22	0,095*
Derslere düzenli çalışma	4,6	9,4	34,4	43,3	8,3	3,41±0,94	0,228**
Derslere düzenli katılma	1,8	9	12,7	49,5	27,1	3,91±0,95	0,175**
Akademik etkinliklere katılma	14,7	39,6	32,2	11,4	2,2	2,47±0,95	0,151**
Gazete okuma	50,5	26,9	13,3	6,6	2,6	1,84±1,05	0,063
Tiyatro izleme	40	36,5	17,7	4,6	1,1	1,90±0,92	0,165**
Sinemaya gitme	7,9	24,5	49	14,4	4,2	2,82±0,92	0,126**
Televizyon izleme	28,7	33,5	27,1	9,4	1,3	2,21±1,00	0,104*
Spor yapma	11,8	28,4	37,2	16,4	6,1	2,77±1,05	-0,016
Bilgisayar oyunu oynama	42,5	20,1	19,9	12	5,5	2,18±1,25	-0,106*
Seçtiği alanı sevme	7,4	7,2	30,4	45,1	9,8	3,43±1,01	0,093*
Üniversite kantin koşullarını beğenme	19,7	30,6	30,4	17,1	2,2	2,51±1,05	0,075
Üniversite fiziksel olanaklarını beğenme	34,8	34,6	22,1	7,7	0,9	2,05±0,98	0,058
Üniversite yönetim uygulamalarını beğenme	15,1	28,7	37,2	16,2	2,8	2,63±1,01	0,128**
Akademik bilimsel niteliğini beğenme	4,4	12,5	38,7	40,3	4,2	3,27±0,89	0,083
Akademik öğretme niteliğini beğenme	5,3	16	46,2	29,5	3,1	3,09±0,88	0,144**
Akademik iletişim niteliğini beğenme	5,7	15,1	42,7	33	3,5	3,14±0,91	0,143**

a,b Farklı harfleri içeren gruplar arasında anlamlı farklılıklar vardır ($p<0,05$) *: $P<0,05$,

**: $P<0,001$, ort: ortalama, SS: Standart Sapma

4. TARTIŞMA

Eski çağlarda insanüstü güçlerle bağdaştırılan tıp, hep ilgi çekici, yüksek başarıya sahip öğrencilerin tercih ettiği, kazanması ve eğitim süreci zor olan bir bölümdür. Tıp eğitiminin amacı sağlık ihtiyaçlarını karşılayacak bilgi ve donanımda başarılı öğrenciler yetiştirmektir (Kalaça, S. 2000). Akademik başarıyı etkileyen faktörler arasında, ebeveynler, sosyoekonomik durum, zeka, inanç, eğitim geçmişi, çalışma stratejileri, cinsiyet, yaş gibi öğrencilere, ders programı, yükü, öğretim elemanları gibi eğitim sistemine ve fiziksel ortamın yeterliliği, aktiviteler, kütüphane gibi eğitim kurumuna ait faktörler bulunur. Bu çalışmanın amacı, AFSÜ Tıp Fakültesi öğrencilerinin akademik başarısını etkileyen faktörleri belirlemektir.

Cinsiyet, yaş gibi faktörlerin akademik başarıda belirleyici rol oynayabileceği bilinmektedir. Kız öğrencilerin erkeklere göre katılımcı, işbirlikçi olmaları, algısal öğrenme metodunu tercih etmeleri, çalışma esnasında not tutmaları gibi nedenlerden dolayı başarılı oldukları tespit edilmiştir (Džubur, A., et al, 2020, Karadağ, M., vd, 2018). Koç ve Egelioglu çalışmalarında yaş ile akademik başarı arasında negatif ilişki olduğunu saptamıştır (Koç, K. 2019, Egelioglu, N., vd, 2011). Çalışmamızda literatüre benzer olarak kadınlarda ve 18-22 yaş aralığındaki bireylerde başarının daha yüksek olduğunu tespit edildi.

Preklinik dönemde öğrenciler, hem aileden ve uzun zamandan beri yaşadığı çevreden ayrılıp farklı bir ortama adapte olmaya, hem de farklı bir eğitim hayatına, tıbbi terminolojiye uyum sağlamaya çalışırlar. Buna rağmen 1-2. sınıf öğrencilerinin akademik başarısının yüksek olduğu tespit edilmiştir (Edraki, M., vd., 2011). Sınıf yükseldikçe eğitim yükü ve gelecek kaygısının artmasının, klinikte hastalarla çalışmaya başlamanın akademik başarıyı düşürmesi beklenebilir ancak, büyük sınıfların yaşadıkları ortama, eğitim sistemine ve programa uyum sağlamaları, hedeflerine kilitlenmeleri nedeniyle akademik başarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Jamshidi, K., et al., 2017). Bu çalışmada preklinik ve klinik sınıflar arasında akademik başarı açısından anlamlı fark tespit edilmemiştir. Literatürdeki çalışmaların genellikle Türkiye dışında, farklı kültürlerde yapılmış olması bu farklı sonuca yol açmış olabilir.

Bir çalışmada kendi alanıyla ilgili meslek liselerinden mezun olan öğrencilerin, düz liseden mezun olanlara göre akademik başarılarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Koç, K. 2019). Bu çalışmada ise öğrencilerin çoğunluğu Fen veya Anadolu Lisesi mezunu olup, akademik başarı açısından aralarında anlamlı fark bulunmamıştır.

Arkadaşlarıyla evde kalan öğrencilerin akademik başarısı, devlet ve özel yurtlarda kalanlara göre düşük bulunmuştur (Koç, K. 2019). Diğer bir çalışmada, ailesi ya da arkadaşlarıyla evde kalanların akademik başarısı daha yüksek bulunmuştur. (Egelioglu, N. 2011). Çalışmamız literatürle benzerdi. Aile ve yurtlardaki öğrencilerin birbirine desteği, akademik başarıyı artırırken, öğrenci evindeki sorumlulukların fazla olması azaltabilir. Farklı şehirden gelen öğrencilerin kalabileceği yurtların ve konforunun artırılması, öğrencilerin yurttan kalmayı tercih etmesine ve akademik başarının artmasına sebep olabilir.

Bir işte çalışan ve çalışmayan öğrenciler arasında akademik başarı karşılaştırıldığında anlamlı fark bulmayan çalışmalar olduğu gibi, çalışmamıza benzer olarak çalışan öğrencilerin akademik başarısının daha düşük olduğunu bulan çalışmalar da mevcuttur (Koç, K. 2019, Salamonson, Y. 2006). Genellikle maddi kaygılar yüzünden bir işte çalışan öğrencilere maddi destek sağlanması derslere ayrılan zamanı ve akademik başarıyı artırabilir.

Sosyoekonomik durumun akademik başarıyı etkileyen faktörlerden olduğu, gelir durumu yeterli olan öğrencilerin yüksek akademik başarıya sahip olduğu bulunmuştur (Sarier, Y. 2016). Başka bir çalışmada, gelir düzeyleri ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (Koç, K. 2019). Bu çalışmada, literatüre benzer olarak aile aylık geliri 4500 TL üzerinde olan öğrencilerin daha yüksek akademik başarıya sahip olduklarını ancak aylık harcama miktarının akademik başarıyı etkilemediği tespit edildi.

Öğrencilerin bölümünü isteme, ilk tercihinin yerleşme ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır (Koç, K. 2019). Çetinkaya ve arkadaşları ise tıp fakültesine isteyerek gelen öğrencilerin ortalamasının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir (Çetinkaya, S., vd., 2021). Çalışmamızda öğrencilerin çoğu tıp fakültesini ilk 5 tercihi arasına yazmasa da bunun akademik başarıyı etkilemediği, çoğu öğrencinin tekrar tıp fakültesini tercih edebileceği ve bu grubun akademik başarısının daha yüksek olduğu görüldü.

Artan ders yükü ve içeriklerinin öğrenci için stres kaynağı olduğu, akademik başarının düştüğü, öğrencilerin okudukları bölümden, ders programından memnun olmalarıyla da akademik başarının arttığı görülmüştür (Yanint, R., et al., 2020). Bu çalışmada ise, ders plan- programı ve dersleri amacına uygun bulan öğrencilerde akademik başarının daha yüksek olduğunu ancak ders sayı ve süresinin başarıyı etkilemediğini tespit edilmiştir.

Öğrencilerin derste not alma ile akademik başarıları arasında olumlu ilişki olduğu, not alma stratejisi eğitimi alan öğrencilerin not tuttuğu derslerde başarının yüksek olduğu saptamıştır (Eggert, A. C. 2001, Simons, M. K. 1988). Çalışmamızda derslere girerek kendisi not tutan öğrencilerin daha yüksek akademik başarıya sahip oldukları tespit edildi. Eğitim programlarına not tutma stratejisiyle ilgili ders eklenmesi akademik başarıyı yükseltebilir.

Antalya’da yapılan çalışmada üniversite kulüp üyeliği olan öğrencilerle olmayanlar arasında akademik başarı açısından anlamlı fark tespit edilmemiştir (Toprak, İ., vd., 2017). Bir diğer çalışmada ise kulüp üyeliği ile akademik mükemmeliyetçilik ve başarı arasında negatif, akademik öz yeterlilik arasında ise pozitif korelasyon bulunmuştur (Seyfi, R. Ö, ve Şengül M. 2019). Bu çalışma diğer çalışmalardaki gruplardan farklı bir grupta yapılmış olup, çalışmada kulüp üyeliği bulunan tıp fakültesi öğrencilerinin daha yüksek akademik başarıya sahip olduğu görülmüştür. Öğrencilerin kulüp üyesi olması yönünde yönlendirilmeleri akademik başarının yükselmesine katkıda bulunabilir.

Kütüphaneler, bireylerin bilgiye ulaşmasını sağlayan önemli merkezlerdir. Kütüphaneden yüksek oranda yararlanan öğrencilerin daha yüksek akademik başarıya sahip oldukları saptanmıştır (Tümkiye, S. ve Lili, B. 2006). Çalışmamızda üniversite kütüphanesinden faydalanma ile akademik başarı arasında pozitif korelasyon saptanmıştır. Kütüphanelerin daha büyük, daha konforlu olması akademik başarıya olumlu katkıda bulunabilir.

2000 yılında ülkemizde yapılan bir çalışmada kendi öğrenme sorumluluğunu üstlenen, bilinçli çalışan öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olduğu, bir diğerinde, derse geç giren, devamsızlık yapanların akademik yaşamla olumsuz bir ilişkisinin olduğu gösterilmiştir (Subaşı, G. 2000, Liles, J., et al., 2018). Bu çalışmada derslere düzenli katılan ve çalışan öğrencilerin akademik başarılarının olumlu yönde etkilendiğini saptadık. Sunulan çalışmayla paralel

olarak üniversitedeki akademik faaliyetlere katılan öğrencilerin, katılmayanlara göre daha iyi amaç ve yöntem belirlediği, akademik başarının daha yüksek olduğu saptanmıştır (Yaşartürk, F., vd, 2018).

Öğrencilerin ders dışında yaptıkları faaliyetlerin akademik başarı üzerine olan etkisi incelendiğinde; gazete okuma, sinema, tiyatro, konser veya geziye gitmeyle akademik başarı arasında anlamlı ilişki olduğunu saptayan ve saptamayan çalışmalar mevcuttur (Toprak, İ., vd., 2017, Süt, H. K., vd, 2019). Çalışmamızda gazete okuma ile akademik başarı arasında anlamlı ilişki tespit edilmedi. Bunun nedeni günümüzde gazetelerin sanal ortamda okunması ve bunun bilgisayarda vakit geçirme olarak algılanması olabilir. Çalışmada tiyatro-sinemaya gitme, televizyon seyretme gibi faaliyetler ile akademik başarı arasında pozitif korelasyon tespit edildi. Bu faaliyetler öğrencilerin ders stresinden uzaklaşmasına ve akademik başarının artmasına sebep olabilir. Üniversiteli gençlerin çoğunda fiziksel aktivitenin yetersiz olduğu, sportif faaliyetlerin artmasıyla birlikte akademik başarının da arttığı tespit edilmiştir (Süt, H. K. 2019). Bu çalışmada spor yapmayla akademik başarı arasında anlamlı ilişki tespit edilmedi. Çalışmanın diğer çalışmalardan farklı öğrencilerle yapılması bu sonucu doğrulamış olabilir. Sosyal medya kullanımının akademik başarıya etkisini araştıran bir çalışmada, sosyal medya kullanımının hem arkadaşlık ilişkilerini hem de akademik başarıyı olumsuz yönde etkilediği, oyun bağımlılığının arttıkça ders çalışma sürelerinin ve GNO'nun düştüğü bulunmuştur (Kumcağız, H., vd., 2019, Bülbül, H., vd, 2018). Çalışmamız literatür ile uyumludur. İnternet ve bilgisayar teknolojilerinin akademik faaliyetler dışında zaman geçirmek için kullanılması derslere ayrılan zamanı, dolayısıyla akademik başarıyı olumsuz etkileyebilir.

Çalışmamızla paralel olarak öğrencilerin akademik başarısını artıran faktörlerin, okudukları bölümleri sevmesi, ilgi çekici bulması, akademik memnuniyeti, ilgili öğretmenlerin varlığı ve iletişim kurması olduğu bulunmuştur (Jamshidi, K., et al., 2017). Eğitim alınan kurumların fiziksel ortamından, idarecilerinden, idari uygulamalarından kaynaklanan memnuniyetin başarıyı da birlikte getirmesi beklenir. Egelioğlu ve Şahin çeşitli öğrenci grupları ile yaptıkları çalışmalarda, okul şartlarını beğenme ile akademik başarı arasında doğru orantılı ilişki olduğunu bulmuşlardır (Egelioğlu, N., vd., 2011, Şahin, İ., 2017). Çalışmamızda akademik başarının, fakültenin fiziki koşullarından çok idari uygulamalardan etkilendiği tespit edildi.

Yüksek akademik başarılı öğrencilerin yetişmesi, sadece öğrencilerin yeteneklerine, kişisel özelliklerine, çabalarına bağlı olmayıp; iyi yetişmiş, becerikli, donanımlı, tecrübeli, bilimsel ve etkin eğitimcilerle de bağlıdır. Passi ve arkadaşları, iyi düzeyde klinik bilgi ve beceriye sahip, insancıl davranış sergileyen, iletişim kuran, olumlu eğitim ortamı sağlayan öğretim yöntemleri bulunan öğretmenlerin akademik başarıyı iyi yönde etkilediğini tespit etmişlerdir (Passi, V., et al., 2013). Çalışmamızda öğretim elemanlarının bilimsel niteliğinden çok öğretme ve iletişim niteliklerinin beğenilmesi ile akademik başarı arasında pozitif bir ilişki bulundu. Öğretmenlerin kendilerini öğretme teknikleri ve iletişim konusunda yetiştirmeleri akademik başarıya katkıda bulunabilir.

5. SONUÇ

Üniversitelerde öğrencilerin ihtiyaç ve beklentilerinin tespit edilmesi, karşılanması, eğitim kalitesinin yükseltilmesi akademik başarıyı artırabilir.

6. KISITLILIKLAR

Çalışmada çeşitli kısıtlılıklar mevcuttur. Bu kısıtlılıklardan biri; akademik başarının, kişilerin öğrenim hayatları doğrultusunda hedeflerine ne ölçüde ulaşabildiklerini gösteren performanslar olmasına rağmen yazımızda akademik başarının göstergesi olarak genel not ortalamasının kullanılmasıdır. Diğer bir kısıtlılık ise örneklemin bir üniversitenin tek fakültesinden oluşması, çalışmaya katılan öğrencilerin (özellikle klinikte çalışanların) dağınık olması, iş yüklerinin fazlalığı, az ulaşılabilir olması, katılımın gönüllülük esasına dayanması nedeniyle sınıflarına göre eşit sayıda olmaması, değerlendirmenin anket sorularıyla kısıtlı kalması, kişisel yetenekleri, öğrenme teknikleri, genel sağlık durumları gibi çeşitli faktörlerin dikkate alınmamasıdır.

TEŞEKKÜR

Verilerin toplanmasında emeği geçen AFSÜ Tıp Fakültesi 3. sınıf öğrencileri Seher Kavaklı, Sefa Kısa, Betül Aynacı, Esra Bilseloğlu ve Murat Kavas'a teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Bülbul, H., Tarkan, T. ve Aydil, F. (2018). Üniversite öğrencilerinde oyun bağımlılığı: Kişisel özellikler ve başarı ile ilişkisi. Ömer Halisdemir Üniversitesi *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11, 97-111.
- Çetinkaya, S., Karaca, S. N. ve Karagöz, N. (2021). Bir tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin fakülteyi seçme nedenleri, akreditasyonla ilgili düşünceleri ve akademik başarı düzeyleri. *Tıp Eğitimi Dünyası*, 20(60), 112-121.
- Džubur, A., Lisica, D., Abdulahović, D. ve Ejubović, M. (2020). Impact of social and psychological factors on academic achievement of university students. *Med Glas (Zenica)*, 17,234-238. doi: 10.17392/1080-20. PMID: 31736288.
- Edraki, M., Rambod, M. ve Abdoli, R. (2011). The relationship between nursing student's educational satisfaction and their academic success. *Iran J Med Educ*, 11, 32-39.
- Egelioglu, N., Arslan, S. ve Bakan, G. (2011). Hemşirelik öğrencilerinin memnuniyet durumlarının akademik başarıları üzerine etkisi. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 13,14-24.
- Eggert, A. C. (2001). An investigation of notetaking as predictor of course performance and course evaluation. Doctoral thesis. The University of Tennessee.
- https://iaear.weebly.com/uploads/2/6/2/5/26257106/research_methods_entiree_book_umasekaram-pdf130527124352-phpapp02.pdf Erişim Tarihi: 15.03.2018
- Jamshidi, K., Mohammadi, B., Mohammadi, Z., Parviz, M. K., Poursaberi, R. ve Mohammadi, M. M. (2017). Academic satisfaction level and academic achievement among students at Kermanshah University of medical sciences: Academic year 2015-2016. *Research and Development in Medical Education*, 6, 72-79.
- Kalaça, S. (2000). İnteraktif çalışma modülü: Eğitim yönlendiricileri için el kitabı. 1. Baskı. İstanbul. Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Basımevi.
- Karadağ, M., Alparslan, Ö. ve İşeri, Ö. P. (2018). Ebelik ve hemşirelik öğrencilerinin eleştirel düşünme eğilimleri ve öğrenme stilleri. *Çukurova Medical Journal*, 43, 13-21.
- Kılıç, İ. (2019). Veteriner Fakültesi öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen faktörlerin istatistiksel teknikler ile incelenmesi. 18. kariyer. 276 projesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.

- Koç, K. (2019). Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin okuldan memnuniyet düzeyleri ve akademik başarı puanları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Master's Thesis. Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.
- Kumcağız, H., Özdemir, T. Y. ve Demir, Y. (2019). Ergenlerde sosyal medya kullanımının akademik başarı ve arkadaşlık ilişkilerine etkisi. *International Journal of Social Science Research*, 8, 1-17.
- Liles, J., Vuk, J. ve Tariq, S. (2018). Study Habits of Medical Students: An analysis of which study habits most contribute to success in the preclinical years. *Med Ed Publish*, 7, 61.
- Marshall, J. A., Dorward, J. T. (2000). Inquiry experiences as a lecture supplement for preservice elementary teachers and general education students. *American Journal of Physics*, 68, 27-36.
- Passi, V., Johnson, S., Peile, E., Wright, S., Hafferty, F. ve Johnson N. (2013). Doctor role modelling in medical education: BEME Guide No. 27. *Med Teach*, 35, e1422-1436.
- Salamonson Y. ve Andrew S. (2006). Academic performance in nursing students: Influence of part-time employment, age and ethnicity. *Journal of Advanced Nursing*, 55, 342-349.
- Sarıer, Y. (2016). Türkiye'de öğrencilerin akademik başarısını etkileyen faktörler: Bir meta-analiz çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 609-627.
- Seyfi, R. Ö, Şengül M. (2019). Türkçe öğretmeni adaylarının akademik erteleme davranışları ile akademik öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. Master's Thesis. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir.
- Simons, M. K. (1988). The effects of training college algebra students in note taking on achievement. PhD Thesis. The Florida State University, Florida.
- Subaşı, G. (2000). Verimli ders çalışma alışkanlıkları eğitiminin akademik başarı, akademik benlik kavramı ve çalışma alışkanlıklarına etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 25, 117.
- Süt, H. K., Küçükkaya, B., Cumur, E. ve Özdemir, E. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin sosyal ve entelektüel aktiviteleri ile akademik başarı durumları ve yaşam doyumları arasındaki ilişki. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 2, 326-334.
- Şahin, İ., Kaya, S., ve Kablan, Z. (2017). Okul memnuniyeti ile akademik başarı arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 12(18), 577-590.

- Toprak, İ., Doğdu, N. ve Öztürk, M. (2017). Meslek yüksekokullarında akademik başarıya etki eden faktörler: Akdeniz Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu örneği. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 150-163.
- Tümkaya, S. ve Lili, B. (2006). Çukurova Üniversitesi öğrencilerinin ders çalışma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 313-326.
- Türk Dil Kurumu. (12 Şubat.2020). Başarı. İçinde. Güncel Türkçe sözlük. Erişim Tarihi: 30.05.2022
- Yanint, R., Chantacha, S., Nipith, C., Pailin, M. ve Issarawan, K. (2020). Factors Influencing Academic Achievement in Preclinical Students. *International Educational Research*, 3, 8-21.
- Yaşartürk, F., Akyüz, H. ve Karataş, İ. (2018). Rekreasyon bölümü öğrencilerinin boş zaman yönetimi ile akademik başarılarını etkileyen örgütsel faktörler arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3, 233-243.